Boerenlandvogels Rijn & Gouwe Wiericke

Verslag 2026

Het weidevogelseizoen is weer voorbij en dan rest er alleen een terugblik op afgelopen seizoen 2026.

Net als vorig jaar viel van begin maart tot begin mei weinig regen.

Het voorjaar werd grotendeels gedomineerd door droogte. Rond eind maart was er een weersomslag met op de dag temperaturen rond de 8 graden en in de nacht nog vorst. Daardoor was het overdag vaak zonnig en zacht, maar koelde het 's nachts onder heldere hemel regelmatig flink af. De weidevogelwachters werd ook geadviseerd om op de temperatuur te letten als ze het weiland in gingen Door de droogte konden de meeste veldwerkzaamheden op tijd beginnen. Het bemesten van de percelen was grotendeels gedaan voor de eerste weidevogels gingen broeden.

De kieviten waren dit jaar vroeg aanwezig in ons gebied. Menig vrijwilliger heeft met de verrekijker de weilanden afgespeurd om het eerste kievitsei te spotten. De grutto's leken later gearriveerd te zijn maar de eerste pullen werden al eind april gesignaleerd. De scholeksters waren er ook al vroeg om de beste plek uit te zoeken voor hun nest. Tureluurs streken begin april op de percelen neer met mooie baltsvluchten.

Door het droge voorjaar hebben de jonge vogels nog te weinig insecten om te eten. Niet iedere pul is groot geworden. Ook de eerdergenoemde droogte speelden de vogels parten. De grond werd te hard om wormen te zoeken.

Daar waar plas drassen op de weilanden stonden en op de lagere en nattere percelen was het wel druk met weidevogels. Zij hebben deze plekken goed bezocht.

Goed nieuws is dat het collectief Rijn & Gouwe Wiericke meer plas dras pompen heeft aangeschaft en boeren ook goed gebruik maakten van deze vorm van beheer. Ook spontaan zonder vergoedingen zijn er plas drassen op de weilanden gezet.

Deze plas drassen zijn langer blijven staan en er is zeker tot in juli gebruik gemaakt van deze vochtige plekken.

Door de droogte konden de meeste veldwerkzaamheden op tijd beginnen. Het bemesten was grotendeels gedaan voor de eerste weidevogels gingen broeden. Het meest spannende is dan begin tot half mei als het eerste gras van de percelen gehaald wordt. Dan zijn er nog weidevogelnesten of de nesten zijn net uit.

Gelukkig zijn er dit jaar ook weer boeren die daaraan willen meedenken en last minute beheer afsluiten. Op veel plekken met het ANLb pakket "legselbeheer op grasland" zijn er grote blokken met gras op de percelen met weidevogels blijven staan. Dit zijn de zogeheten kuikenvelden. Een goede fourageer en schuilgelegenheid voor de vogels. Rond begin juni was er ook weer regen waardoor een aantal 1 juni percelen langer ongemaaid bleef. Hierdoor hadden kuikens langer de tijd om weg te komen uit het lange gras en eenden zoals slobeend konden hun eieren nog uitbroeden, hopelijk vóór er gemaaid werd. Op maisvelden werden dit jaar meer gruttonesten gevonden dan andere jaren. Blijkbaar zitten ze graag tussen de kieviten. In de polder blijkt dat de jonge vogels zich vooral concentreren bij de plasdraspercelen en bij percelen waar vee loopt. Daar lijkt het meeste voedsel te vinden. Ook bleven kuikens dit jaar redelijk lang zitten in lang gras dat vlakbij een plasdras lag. Predatie lijkt dit jaar mee te vallen, mede doordat het een goed muizenjaar is waardoor predatoren kuikens van weidevogels vaker ongemoeid lieten. Inmiddels is wel duidelijk daar waar beweid wordt of vee loopt het aantrekkelijker wordt voor de weidevogels. Een mooie opdracht voor het collectief Rijn & Gouwe Wiericke om deze voorbeweidingspakketten meer af te sluiten.

Opvallend is dat de weidevogels gaan clusteren. Dat klinkt mooi maar de vraag is dan altijd of er genoeg voedsel is voor de kuikens. Is het beheer goed? Daarnaast zie je ook dat er gebieden leeglopen en in andere gebieden wordt weer drukker. Het is en blijft belangrijk om als vrijwilliger en boer en collectief Rijn & Gouwe Wiericke alles goed met elkaar af te stemmen om in ieder geval de heel goede gebieden te behouden en zorgen dat daar waar het wat minder wordt, er mogelijk met ander beheer weer weidevogels terugkomen. En soms, ondanks alle maatregelen ten gunste voor de weidevogels lukt het niet. Ook dat is een gegeven wat we steeds vaker moeten accepteren.

Het weidevogeljaar is voor bij gevlogen.

Maar het seizoen is echt begonnen als het eerste kievitsei is gevonden. In Nederland was dat op 5 maart in Ravensteijn (Brabant). Het eerste kievitsei is op 12 maart door vrijwilliger Trix Bouman gevonden op de pioenkwekerij binnen het gebied van de Hollandse Venen. Roel van Dijk en Sonja v.d. Roemer vonden op die datum ook hun eerste kievitsnest bij familie de Bruijn op de Kortsteekterweg. Yvonne Oostdam vond op 13 maart op haar percelen een nest met al twee kievitseieren

kievitsei op de kortsteekterweg, Foto Sonja

Het weidevogelseizoen is ook in het gebied van Rijn & Gouwe Wiericke begonnen.

Jannie Zeeman, Wies van Sabben en Cocky Smits vonden het eerste grutto ei op 2 april bij familie de Jong aan de Dammekade/Boskoop

Ellen Flim vond op 6 april het eerste tureluur ei van de club. Dit was aan de Middelweg in Reeuwijk.

Op 6 april zijn de eerste scholeksternesten gevonden bij Frank en Karina Luijben in Aarlanderveen en bij Jan de Jong aan de Dammekade in Boskoop.

De scholekster heeft de media wel gehaald dit jaar. Er zijn weer diverse scholeksterbalkonnetjes uitgezet met mooie resultaat. Jan Kortmann heeft net een nieuw balkon gezet en gelijk prijs!!

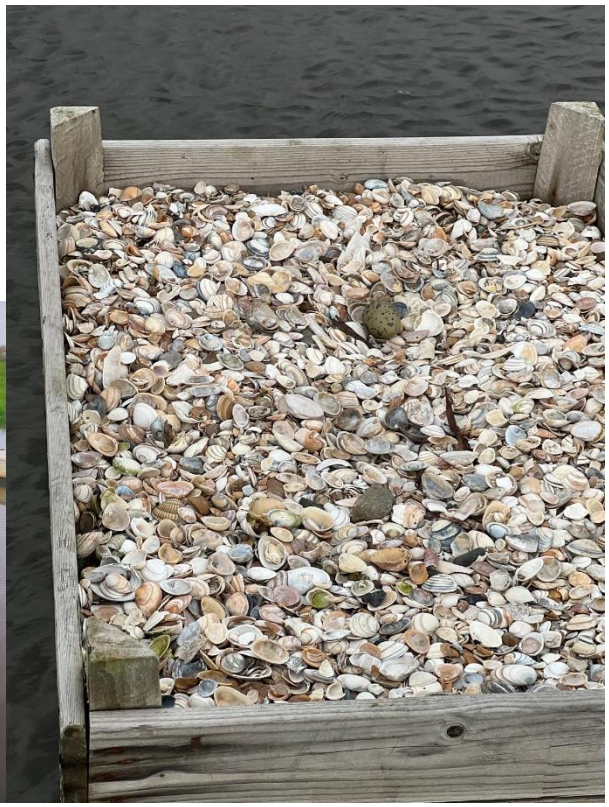

Vorig jaar heeft Piet Blom in Aarlanderveen veel scholeksterbalkonnetjes geplaatst.

De scholekster was er blij mee en zelfs een visdiefje heeft er een ei gelegd. Er is een mooi artikel in het Alphens Nieuwsblad verschenen. Trix Bouman werd geïnterviewd. Op deze website staan ook mooie foto's van jonge scholeksters

[Scholeksters ontdekken nieuwe broedplatforms in het Groene Hart - Alphens.nl]

Eindelijk… na langer dan 25 jaar zoeken heeft Hans Boere onder een brug in de polder Middelburg midden zijn eerste bergeendennest gevonden.

Dan gaat dat makkelijker bij Frank en Karina Luijben. Daar heeft de bergeend weer tussen de strobalen gebroed.

De weidevogelvrijwilligers bij Jan Vermeulen hebben ook de regionale dagbladen gehaald.

Een leuk artikel om te lezen.

‘We proberen samen het beste te doen voor onze geliefde weidevogels’ - Kijk op BR: het nieuws uit Bodegraven-Reeuwijk

Een (waarschijnlijk ontsnapte) kraanvogel heeft heel lang in Aarlanderveen gefoerageerd. Bij Jaap en Margreet Verduijn was het goed toeven voor hem/haar.

De zwarte stern is ook een vast gast in ons gebied. Voor het eerst is er in Reeuwijk een camera neergezet zodat er live beeld was. Er is geëxperimenteerd met hekjes rondom een aantal nesten.

Dit jaar zijn er van de zwarte stern 85 nesten gemeld.

Het weidevogelseizoen 2026 is qua gevonden nesten goed verlopen. Er zijn 786 nesten ingevoerd door de vrijwilligers en dat lijkt minder dan voorgaande jaren. Veel nesten zijn ingevoerd in de Boerenlandvogelapp (BLVM), maar niet allemaal. Het vermoeden is dat er minder vrijwilligers de nesten invoeren Sommige vrijwilligers hebben daar nog steeds moeite mee. Wat opvalt is, dat wel de gevonden nesten worden geregistreerd, maar minder de uitkomsten. Graag daar de komende tijd aandacht voor, zodat ook iets te zeggen valt over het uitkomstpercentage, de verliesoorzaken etc. Het heeft de aandacht maar wie de oplossing weet.. Misschien een foto van de stalkaart maken en die opsturen? We horen het graag.

Nu zijn er ook meer kuikens en alarmerende vogels gezien gedurende het seizoen. Niet overal maar daar waar de weidevogels geclusterd waren, was het een mooi geluid. Grutto en tureluur waren veel aanwezig in deze alarmfase. Kievit en scholekster minder.

Eenden blijven al jaren achter in de tellingen. Dit jaar is er bijvoorbeeld bijna geen enkele kuifeend genoteerd in de Boerenlandvogelmonitor. Worden ze wel gezien maar niet opgeschreven?

Weet dat er altijd bijspijkermomenten voor het invoeren van gegevens zijn gedurende het weidevogelseizoen.

Vrijwilligers en de resultaten

Op onze maillijst staan 108 vrijwilligers maar die gaan niet allemaal het veld meer in. Een aantal willen via de mail op de hoogte gehouden worden en op zich is dat ook leuk om het weidevogelseizoen te volgen. Wel is het heugelijk dat er weer nieuwe vrijwilligers zijn. Ze hebben bijna allemaal dit jaar meegedraaid met een ervaren vrijwilliger om zodoende kennis te maken met de weidevogels. Een aantal vrijwilligers zijn ons in 2026 ontvallen.

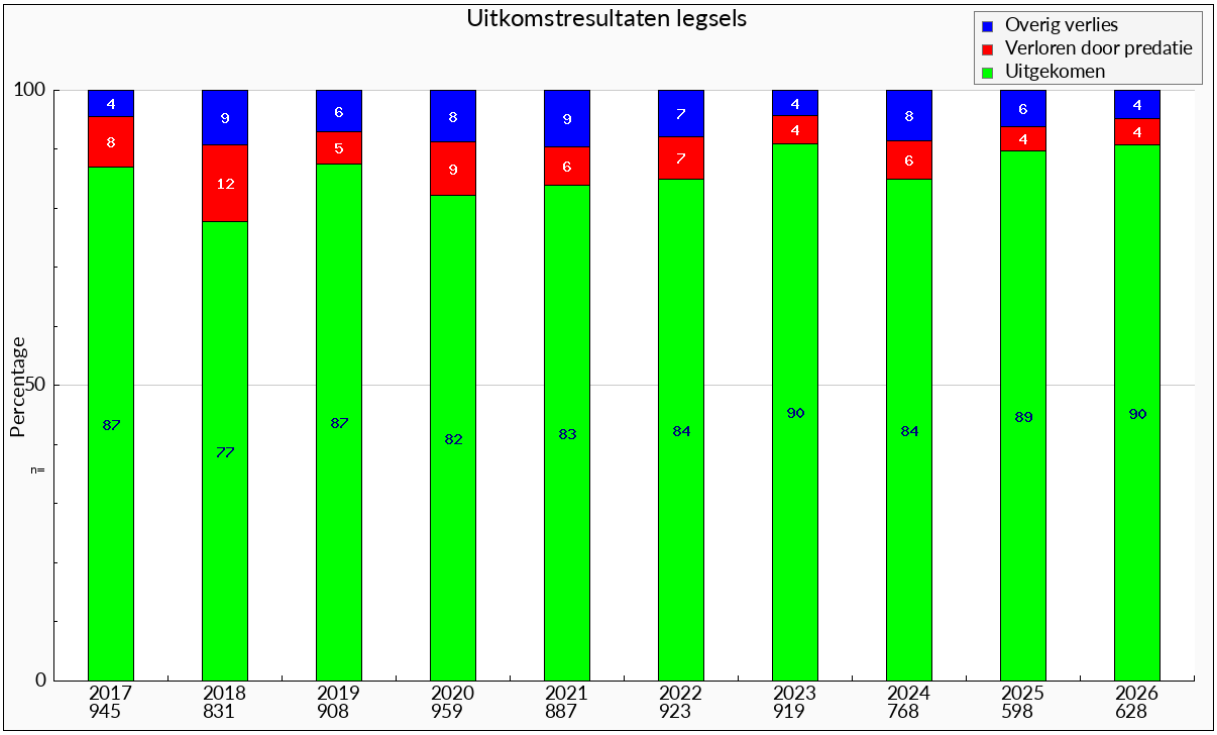
Onze indruk is dat voor het hele gebied van collectief Rijn & Gouwe Wiericke ongeveer 70 vrijwilligers actief zijn. Er kan niet meer bij iedere boer gemonitoord en gezocht worden. Wij zien witte vlekken terug in het gebied wat betreft de nesten. Deze zullen er wel zijn maar worden niet meer ingevoerd. De vrijwilligers die er zijn, kunnen niet allemaal deze witte vlekken opvullen.

Als boer kan je dan altijd de hulp van een drone inroepen. Of overleg met de gebiedscoördinator

De resultaten van 2026.

Zoals eerder gemeld zijn er 786 nesten ingevoerd via Boerenlandvogelsmonitor. Opgemerkt wordt dat we niet alle gegevens hebben van de inliggende ANV’s

Net als voorgaande jaren kunnen we geen overzicht geven van alle bedrijven. De wijze van invullen van de gegevens is bij iedereen anders of niet compleet. Van de 786 ingevoerde nesten hebben maar 628 een uitkomstpercentage. Daarvan is 90 % uitgekomen en 10 % gesneuveld door o.a. predatie.

Dit jaar is er in opdracht van het collectief weer BTS-tellingen gedaan. Nu nog geen overzicht maar straks te vinden op de website van Rijn Gouwe Wiericke Kennis – Vereniging Rijn & Gouwe Wiericke onder het kopje rapportage

Ook kan je altijd je eigen gegevens opzoeken via Boerenlandvogelmonitor

Met deze nieuwsbrief zijn de resultaten bekend en kan gebruikt worden voor het provinciaal jaarverslag 2026 Zuid-Holland.

De activiteiten van onze club.

6 maart was onze startavond. Wim Tijsen gaf een inspirerende lezing over tureluurs. Wim volgt de tureluurs al jaren in de kop van Noord Holland En daarnaast hebben andere vogels ook zijn aandacht.

Op 14 maart opende de Groene Motor het weidevogelseizoen in Berkel en Rodenrijs. Met leuke lezingen en goede ontmoetingen. Met een mooie erkenning voor de vrijwilligers en boeren in Polder de Wijk. Hieronder de tekst van het uitreiken van de grutto en kievit trofee werd opgetekend. We kunnen er als club trots op zijn 😊

Aan het begin van de dag reikte Bas Dudink (hoofd afdeling P&P ZHL/De Groene Motor) de grutto- en de kievit trofee uit aan boeren en vrijwilligers die samenwerken in de polder de Wijk.

Namens de vrijwilligers - Cocky Smits en Raymond de Vries

Het idee voor dit project is ontstaan bij Cocky. Zij is degene die het overleg is gestart binnen haar vrijwilligersgroep en met de boeren.
Inmiddels zijn er 14 boeren en vrijwilligers betrokken. Cruciaal voor het verzamelen van de data van nestgegevens is de inzet van de drone. En daar komt Raymond in beeld. Letterlijk voor dag en dauw vliegt zijn drone boven het gebied, waarna de vrijwilligers de verzamelde data controleren op juistheid.

Namens de boeren polder de Wijk - Yvonne Oostdam

Eerder is er in deze polders al ingezet op extra plasdras. Hierdoor is een robuust plasdrasgebied ontstaan. Nu hebben weidewachters de handen ineengeslagen om tot een directere uitwisseling van data te komen, waardoor gerichter nestbescherming kan worden uitgevoerd en het broedsucces kan worden verbeterd.
In het eerste jaar is er veel kennis opgedaan. Ook is duidelijk geworden op welke punten de samenwerking nog beter kan. Deze kennis wordt ingezet in het seizoen 2026. Vrijwilligers en boeren willen hun kennis delen en andere gebieden inspireren, want: als dit voor ons werkt, dan kan het ook voor jullie werken!

21 maart was er de voorjaarsexcursie naar Oostvoorne.

Deze excursie was wat verder van huis dan we gewend waren.
Er werd gewandeld over het voormalige autostrand en via de duinen het rondje terug
Je kon de veranderingen in het landschap zien en de verschillende Habitats in dit kustgebied.

We zagen de gevolgen van de afsluiting van de riviermondingen, de gevolgen van de ontwikkeling van de Maasvlakte en de invloed van toerisme.
Er werd uitleg gegeven welke maatregelen de terreinbeheerders nemen hoe de strandbroeders alle kans krijgen om te nestelen en te broeden.
Tijdens deze excursie zagen we het getij, de steltlopers en de watervogels. Een gezellige mooie dag met een goede lunch als afsluiting

Op 9 april was er voor de vrijwilligers een extra ochtend om het invoeren van de weidevogels in de boerenlandvogelmonitor te oefenen. Theorie en praktijk op de Wijkdijk in Reeuwijk

In februari en in maart heeft de Groene Klaver, ons buurcollectief een aantal cursusavonden voor nieuwe weidevogel vrijwilligers georganiseerd

Van uit deze cursus zijn er nieuwe vrijwilligers bij ons in het gebied gekomen.

Op 18 april was er de jaarlijkse weidevogelsafari bij de familie Luijben in Aarlanderveen. Een laagdrempelige bijeenkomst om iedereen kennis te laten maken met de weidevogels in ons gebied. Met behulp van telescopen en verrekijkers en het verhaal van Karina en Frank was er genoeg te beleven en te horen.

25 mei. Traditiegetrouw gaan we tweede pinksterdag op excursie. Deze is voor vrijwilligers en boeren. We gingen kennis maken met de High Five van de Bollenstreek.

De HIGH FIVE van de Bollenstreek - ANLV Geestgrond

Paul Venderbosch heeft ons meer verteld over de Bollenstreek en de high five van de bollenstreek, We hebben de veldleeuwerik, scholekster, kieviten en de gele en witte kwikstaarten gezien. De patrijs hield zich goed verscholen. Door de hitte zijn we vergeten om foto's te maken. De lunch na afloop was heerlijk verkoelend.

Op 20 juni hebben we een plantenexcursie gehouden bij Jaap en Margreet Verduijn. Hier zijn mooie slootkanten en weilanden aanwezig. Jaap heeft ons weggebracht met de huifkar en Corrina v.d. Berg heeft ons uitleg gegeven over de planten die er groeiden. Mooie excursie en tijd te kort.

Helaas ook dit jaar geen zwarte sternenexcursie, Ze waren er wel maar op plaatsen die we niet konden bezoeken.

Op 2 september was onze slotmiddag. In plaats van een spreker was er een BBQ bij Jeu de Boer voor alle vrijwilligers als dank voor de inzet van afgelopen jaar. Ook werden de vrijwilligers die 25 jaar of langer nog steeds in de polder rondstruinen en weidevogels beschermen in het zonnetje gezet.

Dirk was te laat voor de foto maar hoort er zeker bij !

Op 10 oktober is het de weidevogelvertrekdag. Georganiseerd door de Groene Motor.

Boerenlandvogelvertrekdag - Zelfdoen

Ook dit jaar organiseert de provincie Zuid-Holland een Kennisdag Boerenlandvogels. Deze dag is gepland op donderdag 19 november 2026

Kort berichtje over het pilotproject dronen in Polder de Wijk (bij Boskoop)

Hieronder een kort stukje van de beschrijving van het pilotproject.
In totaal zijn er 8 ondernemers met grond in de Polder De Wijk. Vrijwilligers zijn actief bij 4 van hen. Van de oppervlakte is ongeveer 75% in beeld, dankzij de vrijwilligers. Met dit plan willen we werken naar 100%.
>> Behoefte aan totaalbeeld van de polder. Weidevogels blijven niet bij 1 agrariër zitten, zij trekken door de polder. Door dit monitoringsplan krijgen we een beter totaalbeeld en op basis daarvan kunnen de boeren onderling, in samenwerking met de gebiedscoördinator, een beheerplan voor de hele polder De Wijk maken. Daarmee wordt de kans op het vliegvlug worden van jonge vogels aanzienlijk te vergroten.
** Samenwerking van de boeren onderling verbeteren.*
Nu wordt individueel gekeken, hoeveel broedparen, nesten uitkomen, hoeveel kuikens in het veld zich bevinden. We weten allemaal dat de vogels niet op een perceel blijven en van het nest weglopen en wellicht bij een andere boer op het land gaan foerageren. En met het monitoringsplan wordt dit beter in kaart gebracht, je kunt het proces van ei tot vliegvlug jong volgen. Polderbreed kan dan gekeken worden welke plekken ingezet worden als fourageerplekken, kuikenplekken en maatregelen kunnen worden getroffen. Met elkaar staan we voor het voortbestaan van onze weidevogels.
** Meer inzicht welke percelen worden gekozen door de weidevogels.*
Door polderbreed te kijken, hopen we meer de bewegingen van de weidevogels te kunnen volgen.

** Kans vergroten om meer nesten en kuikens op te sporen, met minder kans op verstoring en predatie. Meer inzicht in de hele polder in korte tijd, wat een meer eenduidig beeld geeft. Door een drone in te zetten, hoeven de vrijwilligers minder vaak het land in en zal er minder verstoring plaatsvinden.*
** Het uitvoeren van een pilot in polder De Wijk biedt de kans om deze benadering van weidevogelbeheer in de praktijk te testen en te optimaliseren.*
Het succes van deze pilot kan als voorbeeldfunctie dienen voor andere gebieden, waardoor weidevogelbeheer op grotere schaal effectiever wordt.
** Mogelijk maken van polderbreed mozaïekbeheer.*
Met de resultaten uit deze pilot onderzoeken of in de toekomst ANLb zo afgestemd kan worden dat er polderbreed mozaïekbeheer mogelijk is.

Deze ervaringen zijn verwerkt in een eindrapportage en op 29 mei jl. aan de provincie aangeboden met als afsluiting een rondje op de boerenkar door de weilanden. Even de praktijk zien en horen

Dit jaar hebben we fysiek naar nesten gezocht bij een aantal deelnemers en we hebben vier keer een monitoringsronde door de polder de Wijk gedaan.
De monitoring wees uit dat er ongeveer net zoveel nesten aanwezig waren als in 2025. Alleen met fysiek zoeken kwam dat niet naar voren. Toch wat gemist? Het was daar wel een feestje om er te zijn.

Leuke nieuwtjes dit seizoen

*De meeste weidevogelnesten zijn dit jaar gevonden bij de familie Luijben in Aarlanderveen. Liefst 81 stuks. Wat een prestatie!

*Grutto's uit logeren: waarom Friese kuikentjes in Alphen aan den Rijn uit hun ei kruipen - Omrop Fryslân
De eieren zijn in Friesland verzameld door vogelwachters van de Bond van Friese Vogelwachten (BFVW) op plekken waar de kans op broedsucces klein is. Blijft spannend om te volgend
*Ook de actie Vogels in het land Poes in de mand heeft aandacht gehad. Het blijkt toch dat er nog veel poekies in het land rondlopen.

*op 12 februari hebben we een What's app groep opgericht voor de laatste weidevogelnieuwtjes

* Als de slobeendjes uitkomen, zie je ze meestal wel in de sloot zwemmen. Maar zo net uit het ei is altijd weer een verrassing. Ellen Flim had gelukkig de camera bij zich.

Vreemde eieren, vreemde nesten, vreemde vondsten, vreemde vogels.. Elk jaar weer.

Tot slot

Is er echt veel informatie over weidevogels te vinden op Invoeren gegevens - Boerenlandvogels Nederland bij de naslagwerken. De moeite waard om weer eens te bekijken.

Boerenlandvogels Rijn en Gouwe Wiericke | Facebook

We zoeken nog versterking voor onze werkgroep. Iemand die artikelen wil schrijven voor facebook of dagbladen of wil meehelpen in de werkgroep qua organisatie van activiteiten. Eenmalig zelf iets organiseren kan ook altijd.

Wat nu rest, is de voorbereiding voor het nieuwe seizoen 2027.

De openingsavond 2027 is op 19 maart in het clubgebouw van Antilope te Waddinxveen, Spreker op deze avond is Aad van Paassen met als onderwerp: De kievit moet ook aandacht krijgen.

Mocht je zelf nog leuke activiteiten weten, geef het aan ons door.

Namens de werkgroep Boerenlandvogels Rijn & Gouwe Wiericke

Fien Verbij.